



GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ

MELNIC LILIA



Un alt cugetător al lumii cărții a fost Gottfried Wilhelm Leibniz bibliotecar, filozof, matematician, fizician, inventator, avocat, istoric, lingvist, astrolog german. A trăit și a activat în anii 1646-1716. Fiu al unui profesor de drept și etică la Universitatea din Leipzig, petrecea ore în șir în biblioteca tatălui său unde a descoperit opere de seamă din antichitatea greco-latină. Sub îndrumarea mamei sale, o femeie cu intense preocupări intelectuale, copilul Leibniz a început să citească cu asiduitate. Înscriș la cea mai bună școală din Leipzig, uimea profesorii prin ușurința cu care învăța limba latină și greacă. Manifesta o curiozitate intelectuală de proporții enciclopedice și

diverse aptitudini de inițiator în domenii diverse.

Din 1690, timp de 23 de ani a fost bibliotecar al Curții din Hanovra și apoi al Bibliotecii din Wolfenbüttel, Germania – pe atunci cea mai mare bibliotecă din Europa și din lume. Mulți oameni de știință europeni erau dornici să lucreze în această bibliotecă. Aname aici G. W. Leibniz își realizează multe din ideile privind dezvoltarea bibliotecii. Mai târziu, în același imperiu al culturii în 1770-1781 va activa în calitate de bibliotecar și dramaturgul german Gotthold Ephraim Lessing.



În opinia sa Biblioteca este una dintre unitățile principale din sistemul integrat de cunoștințe, inclusiv arhive, edituri, tipografii, instituții de învățământ, știință și cultură. Leibniz vede biblioteca drept „**o oficiină de înțelepciune**”, „**o visterie a spiritului uman**”.

În gândul lui, lumea cărții este chemată să servească țelurile culturii, ale unei culturi capabile să amelioreze condiția umană. În lucrările sale cărțile și bibliotecile sînt tratate ca instrumente cu ajutorul cărora poți obține cunoștințe.

Savantul german visa la crearea unei societăți internaționale a savanților cu drepturi politice, cu o bază tehnică solidă pentru organizarea experimentelor, cu o bibliotecă extinsă și arhive. Această societate ar fi putut să-și asumeze editarea Enciclopediei, care avea drept scop să promoveze noua știință. Cu jumătate de secol mai târziu această sarcină a fost realizată cu efortul filozofilor iluminiști francezi.

Tot Leibniz a fost acela care primul a elaborat conceptul bibliotecii academice, a unei biblioteci speciale în fondurile căreia ar fi cele mai necesare cărți pentru societate. Un element al acestui concept era necesitatea de a pregăti semestrial listele adnotate de noi publicații.

Fondul bibliotecii, în opinia sa, ar trebui să aibă o valoare intelectuală și științifică, capacitate enciclopedică de a cuprinde toate cunoștințele.

Savantul a optat pentru crearea unui catalog al tuturor bibliotecilor din țară.

Pe lângă autor și titlul cărții, Leibniz propune completarea catalogului cu biografia scriitorilor și analiza lucrărilor acestora.

Leibniz era încredințat în succesul combinării interesului științific și a expozițiilor educative cu divertismentul de senzație. Din cauza gamei largi de oferte de divertisment, el reușea să atragă publicul larg, inclusiv persoanele care nu erau fascinate de știință în mod obișnuit. Această idee străveche de a îmbina divertismentul și colecțiile oferă un răspuns tentant la problemele bibliotecilor din zilele noastre.

În 1682 a fondat revista științifică **Acta Eruditorum** care a avut un rol important în difuzarea cunoștințelor științifice în Europa și în care a publicat multe din articolele sale.

Gottfried Wilhelm Leibniz a fost fondatorul și primul președinte al „*Academiei de Științe*” din Berlin (1711).

Universalitatea preocupărilor și gândirii cugetătorului reiese și din neconținută și vastă sa corespondență cu mai toți învățații vremii.

Leibniz a realizat un dispozitiv (masina) de multiplicare (înmulțire). Dar el simte pericolul avalanșei de nestăvilit a producției tiparului și dă un avertisment asupra stăpînirii raționale a lumii cărților spre a nu arunca omul într-o nouă barbare, cea a „*codrului de cărți*”, și încă cu mijloacele culturii.

În domeniul științei și tehnologiei informației:

- Aportul la progresul teoriei informației prin contribuții importante recunoscute și/sau valorificate și după moartea sa: (1) sistemul de numerație binar, (2) conceptul de feedback-dezvoltat în mod riguros de Norbert Wiener în prima



jumătate a secolului XX, (3) intuirea separării hardware-software-idee dezvoltată în secolul XIX.

Babbage și A. Lovelace, (4) anticiparea principiilor „mașinii universale Turing” definitive de abia în secolul XX;

- Inventarea și construirea la Hanovra, în deceniul al 7-lea al secolului XVII a calculatorului mecanic cu 4 operațiuni, „Racinator”, principal, o realizare de referință în domeniul calculului automat.

Leibniz a fost pasionat de ideea găsirii limbii ideale, ceea ce ar fi produs, pe cale de consecință, la organizarea tematică perfectă a unei biblioteci.

Biblioteca Ducele August Wolfenbüttel

